

СТАНОВИЩЕ

За избор на доцент по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по български език и литература в началния етап на образованието), обявен за нуждите на СУ „Св. Кл. Охридски”

Автор на становището: проф. д-р Татяна Ангелова

В конкурса, обявен за нуждите на Факултета по педагогика, е допуснат до участие само един кандидат – доцент д-р Мая Сотирова Сотирова. Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 56 от 30.05, 2023. По процедурата няма нарушения, а представеният комплект от документи е съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на СУ. Кандидатът отговоря на националните изисквания за участие в конкурса.

Биографични данни и преподавателски статус

Мая Сотирова е род. 17.11.1969 г. Завършила е Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ „Св. Кл. Охридски” през 1992 г. и е магистър по начална училищна педагогика. През 1997 г. успешно придобива образователната и научна степен „доктор” с дисертация на тема „Нестандартността като възпитателен феномен” с научен ръководител проф. д-р Мария Белова. М. Сотирова има допълнителна едногодишна педагогическа квалификация „Интеркултурно образование”. Тя е преминала редица обучения за работа с облачни технологии, с уязвими общности, езикови курсове, както и квалификация в областта STEM (Science, Technology, Engineering and Math). Владее руски и английски език.

Има впечатляващ преподавателски опит като университетски лектор в Югозападния университет и като заместник –директор на Центъра за продължаващо обучение към същия университет.

Конкурсът е осигурен с необходимия брой часове и лекционни курсове.

Научно творчество и приноси на кандидата

Мая Сотирова има значителна научна продукция - 42 научни публикации, сред които 3 книги. Автор е и на 33 учебници, помагала и книги за учителя за начален етап. В конкурса участва с хабилитационен труд *Персонализирано обучение по български език в начален етап на основната образователна степен*. София: Издателство Ес

Принт, ISBN 978-619-7121-56-8, 214 с. (Дисертационният труд, който е посочен, не подлежи на рецензиране, защото е изконсумиран.) За конкурса са представени 10 статии, публикувани в реферирани и индексирани научни издания. Три от тези публикации са на английски език. Посочени са и 11 публикации на статии в рецензирани издания, като две от публикациите са на английски, а други две – на руски език.

Основно приносите се очертават в три проблематични области – комуникативно-речевата компетентност на учениците от начален етап, етнокултурните аспекти при интеркултурното образование и персонализирано обучение по български език и литература в началния етап. Научно-теоретичните приноси могат да бъдат групирани около схващанията за конструиране на персонално обучение по български език и литература в начален етап, както и прилагането на етно-психо- педагогика (терминът е на проф. Ирина Колева) в обучението по български език и литература, осъществявано в начален етап. Практико-приложните приноси имат отношение към изясняване на спецификата при използване на информационните технологии в мултикултурна среда, при обучение на деца – билингви, за които българският език не е първи език. Много добрата научна подготовка и осведоменост намират своята практическа реализация в представените статии за рецензиране, както и в многобройните учебници и помагала за учениците от началния етап.

Специално внимание заслужава монографията – хабилитационен труд, посветена на концепцията за персонализирано обучение по български език и литература в началния етап, разгледана в системен план. За да бъде експлицирана тази концепция, се използват като подходи: компетентностният, личностно – ориентираният и ценностно-ориентираният. Това решение може да се оцени като сериозно научно обосновано методологическо решение. Продуктивен аспект е поставянето на акцент върху „активното включване на ученика в проектирането на собствената му образователна траектория”. (Вж. прилож. 13) Като теоретически принос може да се окачестви изясняването на семантичния обем на понятията: *персонализирано учене/ обучение, персонализирана учебна среда, персонализиран учебен спектър*. Не по-малко важен принос е извеждането на два типа персонализирано обучение – *трансформативно* и *адаптивно*, съответстващи на институционални политики и практики в българското образование, за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците. Особено важен резултат от изследването е експлицираната

концептуална рамка за разработване на дидактическа технология на персонализирано обучение по български език в началния етап.

В статиите, предложени за конкурса, се очертава профилът на съвременен изследовател в областта на началния етап, който обновява обучението по български език и литература, търси модерни методически решения и ги прилага в практиката.

Към кандидатката имам въпрос, свързан с разбиранията ѝ за персонализация на обучението в начален етап. Как според нея се постига персонализация при целите и учебното съдържание, които са стандартизирани?

Нямам препоръки и критични бележки.

Заключение:

Въз основа на посочените научни постижения, позицията на кандидата сред академичната общност, на цялостната му преподавателска дейност и академична активност, давам своята **положителна** оценка и предлагам **Мая Сотирова** да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по български език и литература в началния етап на образованието).

Дата 20. 10.2023

Автор на становището:

проф. д-р Татяна Ангелова (

